

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17CoPr/4/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6720200114
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6720200114.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zity Nagypálovej a sudcov JUDr. Dušana Ďuriana a JUDr. Renáty Deákovovej ako členov senátu, v spore žalobcu O. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XX, XXX XX I. I., zastúpený advokátom Mgr. Petrom Arendackým, so sídlom Železničiarska 13, 811 04 Bratislava, proti žalovanému Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky, so sídlom Tajovského 28/B, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 17 058 520, zastúpeného advokátom JUDr. Martinom Dianiškom, LL.M., so sídlom Stoličkova 4, 974 01 Banská Bystrica, o zaplatenie 354,93 € s príslušenstvom o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 11Cpr/1/2020-72 z 29. júna 2020, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie mení tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 354,93 € spolu s 5 % úrokom z omeškania ročne a to:

- zo sumy 13,93 € od 12.01.2018 do zaplatenia,
- zo sumy 24,00 € od 12.02.2018 do zaplatenia,
- zo sumy 24,00 € od 12.03.2018 do zaplatenia,
- zo sumy 24,00 € od 12.04.2018 do zaplatenia,
- zo sumy 24,00 € od 12.05.2018 do zaplatenia,
- zo sumy 24,00 € od 12.06.2018 do zaplatenia,
- zo sumy 24,00 € od 12.07.2018 do zaplatenia,
- zo sumy 24,00 € od 12.08.2018 do zaplatenia,
- zo sumy 24,00 € od 12.09.2018 do zaplatenia,
- zo sumy 24,00 € od 12.10.2018 do zaplatenia,
- zo sumy 24,00 € od 12.11.2018 do zaplatenia,
- zo sumy 24,00 € od 12.12.2018 do zaplatenia,
- zo sumy 24,00 € od 12.01.2019 do zaplatenia,
- zo sumy 26,50 € od 12.02.2019 do zaplatenia,
- zo sumy 26,50 € od 12.03.2019 do zaplatenia, všetko v lehote do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal od žalovaného zaplatenia sumy 354,93 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z častí dlžnej sumy odo dňa ich splatnosti až do zaplatenia. Žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 % do 15 dní od právoplatnosti uznesenia o ich výške.

1.1 Žalobcom uplatnený nárok posudzoval podľa ustanovení zákona č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení platnom a účinnom od 01.01.2012 (ďalej aj „zákon č. 553/2003 Z. z.“) z dôvodu, že žalobca bol pôvodne zamestnancom S. S. O. v P. A., ktorá sa v roku 2008 zlúčila so K. F. Z. v I. I.. Listom č. 995/06/R zo 17. augusta 2006 bol žalobca menovaný do funkcie správcu G. jaskyne, z ktorej bol listom č. 1050/06/R z 08.09.2006 odvolaný a následne 11.09.2006 dal právny predchodca žalovaného žalobcovi výpoveď listom č. 1058/06/R s odôvodnením, že ak bol žalobca odvolaný z funkcie správcu G. jaskyne, prestal spĺňať požiadavku pre výkon tejto funkcie podľa § 42 ods. 2 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce (ďalej aj „Zákonník práce“). O neplatnosti tejto výpovede rozhodol Okresný súd Banská Bystrica rozsudkom z 12.06.2017 č. k. 16C/170/2016-782, ktorým rozhodol súd aj o tom, že pracovný pomer žalobcu u žalovaného naďalej trvá a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 66 387,83 €. Tento rozsudok bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28.11.2017 č. k. 17CoPr/6/2017-819. V priebehu súdneho konania vedeného na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 16C/172/2016 (správne 16C/170/2016 - poznámka odvolacieho súdu) prijal žalovaný na miesto správcu G. jaskyne iného zamestnanca. Žalovaný ani po právoplatnosti rozsudku o neplatnosti výpovede neprideľoval prácu žalobcovi, ale mu vyplácal náhradu mzdy (podľa žalobcu v nesprávnej výške, ak mu nebol vyplatený aj príplatok za riadenie v zmysle § 8 ods. 1 zákona č. 553/2003 Z. z.). Z platových dekrétov vystavených žalovaným dňa 13.12.2017, 02.01.2018 a 07.01.2019 súd prvej inštancie zistil, že žalobcovi bol priznaný funkčný plat vo výške tarifného platu a tento mu bol aj vyplácaný. Nárok uplatnený žalobcom sa týkal obdobia od 13.12.2017 do 28.02.2019, kedy sa mal pracovný pomer žalobcu u žalovaného skončiť na základe ďalšej výpovede z pracovného pomeru z 21.12.2018 podľa § 63 ods. 1 písm. e) Zákonníka práce.

1.2 Súd prvej inštancie prevzal argumentáciu žalovaného ohľadne výkladu ustanovení zákona č. 553/2003 Z. z., ktorý v § 4 ods. 1 vymenúva, aký plat patrí zamestnancovi odmeňovanému podľa tohto zákona zdôrazňujúc, že pojem „patrí“ v § 4 ods. 1 zákona č. 553/2003 Z. z. nie je v tomto zákone používaný vo význame, že niečo niekomu patrí automaticky, bez zohľadnenia ďalších (pre každý typ príplatku špecifických) relevantných faktorov. Ak žalobca reálne a skutočne nevykonával fyzicky žiadnu prácu u svojho zamestnávateľa, logicky mu podľa názoru súdu prvej inštancie nemôže prináležať ani príplatok za riadenie, na ktorý by mu vznikol nárok iba v prípade, ak by do zamestnania chodil, fyzicky vykonával prácu v zmysle pracovnej zmluvy a jej náplne a riadil by minimálne dvoch zamestnancov. Súd prvej inštancie dôvodil, že pokiaľ zamestnanec nechodí do zamestnania, logicky nemôže riadiť inú pod neho funkčne podriadenú osobu a teda mu nevzniká nárok na príplatok za riadenie. Zákon č. 553/2003 Z. z. ako lex specialis vylučuje aplikáciu ustanovenia § 134 Zákonníka práce (kódexu všeobecného) na daný právny vzťah. Vyplýva to z ustanovenia § 29 ods. 4 zákona č. 553/2003 Z. z.

1.3 O nároku žalovaného na náhradu trov konania voči žalobcovi rozhodol súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „C. s. p.“) podľa úspechu v spore.

2. Rozsudok súdu prvej inštancie napadol odvolaním žalobca s odvolacími dôvodmi podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) Civilného sporového poriadku, v ktorom vytkol súd prvej inštancie, že nekriticky preberal stanoviská žalovaného a ignoroval tvrdenia žalobcu bez toho, aby tento svoj postup zdôvodnil poukazom na konkrétne zákonné ustanovenia a zdôvodňoval logické rozpornosti, opomenul sa vyporiadať s argumentáciou žalobcu a v odôvodnení rozsudku neuviedol, prečo je nesprávna. Na základe vykonaných dôkazov dospel súd prvej inštancie podľa názoru žalobcu k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

2.1 Zopakoval, že sa žalobca v minulosti so zamestnávateľom súdil o platnosť skončenia pracovného pomeru výpoveďou. Okresný súd Banská Bystrica pod sp. zn. 16C/170/2016 právoplatne rozhodol, že žalovaný neplatne rozviazal pracovný pomer so žalobcom a jeho pracovný pomer naďalej trvá, napriek tomu mu žalovaný prácu „správcu jaskyne“ podľa pôvodnej pracovnej zmluvy neprideľoval z dôvodu, že na túto funkciu počas trvania pracovnoprávneho sporu prijal iného zamestnanca. V odvolaní tvrdil, že na výkon práce správcu jaskyne sa vzťahuje zákon č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme (ďalej aj „zákon č. 552/2003 Z. z.“) a zákon č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní pracovníkov pri výkone prác vo verejnom záujme, ktoré však problematiku prekážok v práci neupravujú, preto pri riešení problémov s prekážkami v práci je potrebné použiť ustanovenia § 136 až § 145 Zákonníka práce, ako to vyplýva z § 1 ods. 4 zákona č. 552/2003 Z. z. a § 29 ods. 4 zákona č. 553/2003 Z. z. Žalobca si v konaní uplatnil nárok na náhradu mzdy z dôvodu prekážok v práci, ktoré zavinil žalovaný tým, že počas súdneho sporu o neplatnosť rozviazania pracovného pomeru so žalobcom výpoveďou zamestnal ako správcu jaskyne inú osobu. Žalovaný ako zamestnávateľ rozhodol, že aj po právoplatnom skončení súdneho

sporu o neplatnosť výpovede bude túto funkciu vykonávať iný zamestnanec. Prekážky v práci neboli spôsobené prevádzkovými dôvodmi (§ 142 ods. 1 Zákonníka práce) alebo poveternostnými vplyvmi (§ 142 ods. 2 Zákonníka práce), ale inou prekážkou na strane zamestnávateľa bez zákonného dôvodu a v tomto prípade musí zamestnávateľ poskytnúť žalobcovi náhradu mzdy v sume jeho priemerného zárobku podľa § 142 ods. 3 Zákonníka práce. Pod priemerným zárobkom zamestnanca vo výkone práce vo verejnom záujme sa rozumie funkčný plat podľa § 4 ods. 4 až 6 zákona č. 553/2003 Z. z. Žalobcov funkčný plat je súčtom tarifného platu a príplatku za riadenie určeného mesačnou sumou. Príplatok za riadenie sa určuje vedúcemu zamestnancovi percentuálnym podielom z tarifného platu. Žalobca si uplatňuje náhradu mzdy - nevyplatený príplatok za riadenie v najnižšej zákonnej výške 3 % z tarifného platu mesačne. Správca jaskyne je vedúcim zamestnancom, ktorý priamo riadi prácu podriadených zamestnancov a je zaradený podľa prílohy č. 6 zákona č. 553/2003 Z. z. do IV. stupňa riadenia. Tým, že žalovaný odmietol žalobcovi poskytovať v rámci náhrady mzdy príplatok za riadenie, hoci terajšiemu správci jaskyne aj ostatným správcom jaskyň takýto príplatok vypláca, dopustil sa žalovaný voči žalobcovi diskriminačného konania v rozpore so základnými článkami Zákonníka práce a § 3 zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon).

2.2 Súd prvej inštancie si osvojil názor žalovaného, že ak žalobca žiadnu prácu nevykonával, ďalšia zložka platu vo forme príplatku za riadenie mu nepatrí. To, že žalobca nevykonával žiadnu prácu, je dôsledkom neprideľovania práce žalovaným. Ak by žalovaný žalobcovi umožnil vykonávať prácu správcu jaskyne, vykonával by aj riadiacu prácu voči svojim podriadeným pracovníkom tak, ako to robí terajší správca jaskyne. Žalobca netvrdil, že mu automaticky prislúchajú všetky príplatky k platu uvedené v § 4 ods. 1 zákona č. 553/2003 Z. z. Súd prvej inštancie mal vysvetliť svoje chápanie pojmu „patrí“, či za podmienok, že sú splnené podmienky pre poskytnutie toho ktorého príplatku, ide o žalovateľný nárok alebo nie. Bez tohto vysvetlenia ide o nedostatočné zdôvodnenie rozhodnutia. Súd prvej inštancie nevysvetlil, prečo žalobcovi vznikol nárok na náhradu vo výške tarifného platu, hoci žiadnu prácu nevykonával, ale v prípade ďalšej zložky platu - príplatku za riadenie - už nevykonávanie práce malo za následok, že mu nárok na tento príplatok nevznikol. Z § 4 zákona č. 553/2003 Z. z. vyplýva, že pod pojmom „plat“ sa rozumie nielen tarifný plat, ale aj ďalšie tam uvedené zložky. Pre vznik nároku na všetky zložky platu musí zamestnanec vykonávať prácu. Zostalo nevysvetlené, prečo na niektorú zložku platu žalobcovi vznikol nárok a na inú nie, hoci žiadnu prácu nevykonával. Súd pri riešení tejto problematiky odignoroval ustanovenie § 144a ods. 1 písm. a) Zákonníka práce, podľa ktorého sa ako výkon práce posudzuje aj doba, keď zamestnanec nepracuje pre prekážky v práci.

2.3 Nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie spočíva v tom, že bez opory v právnych predpisoch považoval za potrebné, aby pre vznik nároku na náhradu mzdy vo výške funkčného platu, vrátane príplatkov, došlo k skutočnému výkonu práce. Podľa § 142 ods. 3 Zákonníka práce pri iných prekážkach na strane zamestnávateľa patrí zamestnancovi náhrada mzdy vo výške priemerného zárobku. Podľa § 29 ods. 2 zákona č. 553/2003 Z. z. pod priemerným zárobkom u zamestnanca pri výkone práce vo verejnom záujme treba rozumieť funkčný plat podľa § 4 ods. 4 až 6 zákona č. 553/2003 Z. z., ktorý je tvorený súčtom tarifného platu a príplatkov. Tento výklad je v súlade s gramatickým znením zákona č. 553/2003 Z. z. a v súlade s požiadavkou uplatňovania zásady spravodlivého usporiadania právnych vzťahov. Ak žalovaný zapríčinil, že si žalobca nemohol zarobiť plný funkčný plat prácou, nemôže táto okolnosť byť na ťarchu žalobcu.

2.4 Žalobca navrhuje rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť a žalobe v celom rozsahu vyhovieť, prípadne zrušiť rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

3. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu popieral jeho tvrdenia, že výlučne zavinením žalovaného nebola žalobcovi prideľovaná práca správcu jaskyne. K vyjadreniu pripojil listiny, ktorými preukazoval svoje tvrdenie, že od 12.12.2017 prebiehali medzi stranami sporu rokovania o ukončení pracovného pomeru a vyporiadanie vzájomných záväzkov pred mediátorkou O.. B. I.. Žalobca nemal skutočný záujem vykonávať prácu. Strany rokovali o ukončení pracovného pomeru dohodou ku dňu 31.01.2018. Obe strany sporu akceptovali stav, že na pracovnej pozícii správcu G. jaskyne bude naďalej vykonávať prácu U.. J. G., disponujúci požadovanou spôsobilosťou, vysokoškolským vzdelaním 2. stupňa, aj potrebnými pracovnými návykmi z posledných rokov. G. jaskyňa, t. j. pracovisko žalobcu, sa nachádza v nadmorskej výške 821 m, pri výstupe od parkoviska je potrebné prekonať výškový rozdiel 260 m po prístupovom chodníku dlhom 1420 m a výstup trvá približne 40 minút. Celková dĺžka jaskyne je 3123 m, z toho je pre verejnosť sprístupnená prehladková trasa s dĺžkou 1020 m. Teplota vzduchu v jaskyni sa pohybuje od 5,8 oC do 6,4 oC s relatívnou vlhkosťou 94 až 97 %. Zamestnanci pracujúci v jaskyni sú vo zvýšenej miere vystavení pôsobeniu radónu a jeho dcérskym produktom. Návštevnosť G. jaskyne bola

v roku 2016 až 2018 v počte od 20 434 do 18 885. Funkcia správcu G. jaskyne je fyzicky aj psychicky náročnou prácou, často v podzemí s vysokým počtom návštevníkov a vysokou zodpovednosťou. Z odborného posudku Sociálnej poisťovne o invalidite žalobcu z 21.02.2012 vyplynulo, že žalobca môže vykonávať práce len v prostredí bez zvýšenej psychickej námahy a to administratívne práce a drobné manuálne práce. Žalovaný popiera, že by žalobca mohol vykonávať rovnakú prácu ako súčasný správca G. jaskyne, keď jeho pracovná rekomendácia podľa posudku Sociálnej poisťovne o invalidite žalobcu z 21.02.2012 neumožňuje riadenie podriadených zamestnancov v takom náročnom pracovnom prostredí, ako je G. jaskyňa. Táto okolnosť odlišuje žalobcu od iných zamestnancov žalovaného - správcov sprístupnených jaskýň, preto nemôže spôsobiť jeho diskrimináciu.

3.1 Žalovaný poskytoval počas obdobia od 13.12.2017 do 28.02.2019 žalobcovi náhradu mzdy vo výške priznaného funkčného platu vychádzajúc z objektívnej reality, že žalobca v danom období žiadnych zamestnancov neriadil a s prihliadnutím k tomu, že hypotéza ustanovenia § 4 ods. 1 zákona č. 553/2003 Z. z. podmieňuje vznik nároku zamestnanca splnením určitých podmienok. Podmienkou priznania príplatku za riadenie je riadiaca práca a teda pokiaľ žalobca ako zamestnanec nikoho neriadil, nebolo možné zo strany zamestnávateľa v zmysle ustanovenia § 8 ods. 3 tohto zákona prihladiť na náročnosť riadiacej práce a žalobcovi určiť príplatok za riadenie.

3.2 Žalovaný sa nestotožňuje ani s ďalšími námietkami žalobcu týkajúcimi sa nedostatočného odôvodnenia rozsudku. Súd prvej inštancie sa vypořiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami tvoriacimi základ pre napadnuté rozhodnutie a nemusel pritom žalobcovi poskytnúť odpovede na všetky ním nastolené otázky. Žalovaný navrhuje rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť a priznať mu nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

4. V replike žalobca odmietol tvrdenie žalovaného, že nemal skutočne záujem vykonávať prácu podľa pôvodnej pracovnej zmluvy, keď osobne dňa 12.12.2017 doručil žalovanému žiadosť, aby mu bola pridelená práca v zmysle platnej pracovnej zmluvy. Žalovaný len zopakoval svoju argumentáciu vzťahujúcu sa k uplatnenému nároku na zapltenie príplatku za riadiacu prácu prednášanú už v prvoinštančnom konaní, nijako však nereagoval na žalobcom uvádzané skutočnosti v odvolaní, najmä, že má nárok minimálne na spodnú hranicu príplatku za riadiacu prácu stanovenú právnym predpisom.

4.1 Za irelevantné považuje žalobca poukazovanie na odborný posudok o jeho invalidite v súvislosti s rozhodovaním o nároku uplatnenom v tomto konaní. Odborný posudok Sociálnej poisťovne o jeho invalidite z 21.02.2012 nie je lekárskeho posudkom preukazujúcim dlhodobú stratu spôsobilosti vykonávať dovtedajšiu prácu, ktorý by bolo možné v zmysle Zákonníka práce použiť ako dôvod na preradenie na inú prácu, resp. na výpoveď danú zamestnávateľom. Dlhodobá strata spôsobilosti vykonávať prácu sa preukazuje posudkom vydaným poskytovateľom zdravotnej starostlivosti v súlade s § 16 ods. 1 písm. a) zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

5. Krajský súd, príslušný podľa § 34 C. s. p na prejednanie odvolania žalobcu preskúmal vec v súlade s § 370 a 380 ods. 1 C. s. p. v celom rozsahu z hľadiska žalobcom uplatnených odvolacích dôvodov (vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok, na ktoré musí podľa § 380 ods. 2 C. s. p. prihliadnúť odvolací súd, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené zistené neboli) a po prejednaní odvolania bez nariadenia odvolacieho pojednávania (pretože zákonné podmienky na jeho nariadenie podľa § 385 ods. 1 C. s. p. splnené neboli) vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie dospel odvolací súd k názoru, že je potrebné rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 Civilného sporového poriadku zmeniť z dôvodu, že v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci len podľa ustanovení zákona č. 553/2003 Z. z. súd prvej inštancie nerozhodol správne.

6. Žaloba o náhradu mzdy je individuálnym pracovnoprávnym sporom, ktorý patrí medzi spory s ochranou slabšej strany podľa tretej časti Civilného sporového poriadku upravujúcej osobitné procesné postupy, ktorých cieľom je ochrana slabšej strany v súdnom konaní. V § 319 Civilného sporového poriadku je ustanovené, že súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré zamestnanec nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz; na tento účel je zamestnávateľ povinný poskytnúť súčinnosť, ak to možno od neho spravodlivo žiadať. Aplikácia tohto zákonného ustanovenia nie je vylúčená v individuálnom pracovnoprávnom spore tým, že zamestnanec je zastúpený advokátom.

7. Žalobca v žalobe a odvolaní uviedol skutkové tvrdenia rozhodné pre posúdenie jeho nároku na zapltenie žalovanej pohľadávky významné pre posúdenie dôvodnosti jeho nároku, ktorých pravdivosť

súd prvej inštancie nepreveroval z dôvodu, že proti nim žalovaný žiadne protichodné skutkové tvrdenia nevzniesol. Na pojednávaní dňa 29.06.2020 sudca skonštatoval, že listinné dôkazy, na ktoré sa strany sporu odvolávajú sú im známe a spor stojí na právnom posúdení veci, preto sa súd prvej inštancie aj strany sporu venovali iba otázke, či zamestnancovi, ktorý reálne nevykonáva prácu, môže byť priznaný príplatok za riadiacu funkciu podľa zákona č. 553/2003 Z. z.

8. Žalobca v návrhu na začatie konania uvádzal, že bol prijatý do pracovného pomeru u právneho predchodcu žalovaného S. S. jaskýň v P. A. na funkciu správca jaskyne s miestom výkonu práce G. jaskyňa a v odvolaní konkretizoval, že sa u žalovaného domáhal pridelovania práce podľa pracovnej zmluvy uzavretej pred doručením výpovede, ktorá bola v konaní Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 16C/170/2016 vyhlásená za neplatnú a výrokom rozhodnutia súd určil, že jeho pracovný pomer naďalej trvá.

8.1 K právnomu postaveniu žalovaného uviedol, že sa jeho pôvodný zamestnávateľ v roku 2008 zlúčil so K. ochranou prírody v I. I. a tvrdil, že sa na neho vzťahuje zákon č. 553/2003 Z. z.

9. Označený žalovaný K. ochrana prírody S. republiky, so sídlom J. XX/B v I. I. a prideleným U.: XX XXX XXX je podľa registra organizácií Štatistického úradu Slovenskej republiky príspevkovou organizáciou v štátnom vlastníctve. Túto skutočnosť uvádza aj žalovaný vo vyjadrení k žalobe zo dňa 06.03.2020 (žalovaný ja príspevková organizácia štátu s celoslovenskou pôsobnosťou zriadená rozhodnutím ministra životného prostredia SR z 5. decembra 2007), ide teda o právnickú osobu založenú štátnym orgánom, kde majetková účasť alebo súčet majetkovej účasti štátu, je viac ako 67 % (definícia zamestnávateľa podľa § 1 ods. 2 písm. c/ zákona č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme, ktorý podľa vyjadrenia žalobcu zo dňa 6. apríla 2020 v § 1 ods. 4 ustanovuje, kedy sa na pracovnoprávny vzťah žalobcu vzťahuje Zákonník práce.). Až po ustálení, že žalobca je zamestnancom pri výkone prác vo verejnom záujme u zamestnávateľa, ktorým je príspevková organizácia štátu (§ 1 ods. 1 písm. c/ zákona č. 553/2003 Z. z.) je možné posudzovať nároky žalobcu podľa zákona č. 553/2003 Z. z.

10. Žalobca poukázal na listy zamestnávateľa o menovaní žalobcu do funkcie správcu G. jaskyne a o odvolaní z tejto funkcie, ale náhradu mzdy rovnajúcu sa nevyplatenému príplatku za riadiacu prácu požadoval na základe dohodnutého druhu práce v pracovnej zmluve pred vymenovaním do tejto funkcie listom zo dňa 17.08.2006 majúc za to, že odvolanie z funkcie správcu jaskyne listom z 08.09.2006 v zmysle rozhodnutí Okresného súdu Banská Bystrica a Krajského súdu v Banskej Bystrici vo veci neplatnosti skončenia pracovného pomeru výpoveďou, od ktorých sa odvodzuje povinnosť žalovaného pridelovať zamestnancovi - žalobcovi znovu prácu, sú úkony zamestnávateľa pri menovaní a odvolaní žalobcu do funkciu správcu jaskyne bez relevancie. Žalobca na podporu svojej argumentácie v tomto spore tvrdil, že týmito rozhodnutiami bolo žalobcovi priznaných 66 387,83 € ako náhrady mzdy zahŕňajúceho aj príplatok za riadenie, hoci žalobca po celú dobu trvania tohto sporu žiadnu riadiacu prácu nevykonával.

11. Súčasťou súdneho spisu predloženého odvolaciemu súdu súdom prvej inštancie nie je rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 16C/170/2016 z 12.06.2017 ani rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17CoPr/6/2017, ktoré majú podľa tvrdenia žalobcu zakladať povinnosť žalovaného pridelovať mu prácu správcu G. jaskyne v období od 13.12.2017 do 28.02.2019.

12. Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28.11.2017 sp. zn. 17Copr/6/2017 je verejne dostupný na internete v dôsledku povinnosti súdu zverejňovať právoplatné rozhodnutia súdov. Z obsahu tohto rozhodnutia je zistiteľné, že Krajský súd v Banskej Bystrici v spore jedného žalobcu (údaje neprístupné z dôvodu anonymizácie rozhodnutí) proti žalovanej označenej ako K. ochrana prírody S. republiky so sídlom v I. I. v konaní o určenie neplatnosti výpovede a zapltenie nemajetkovej ujmy 66 387,83 € s príslušenstvom na odvolanie žalovanej potvrdil rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica z 12.06.2017 č. k. 16C/170/2016-782, ktorým okresný súd určil, že výpoveď zo dňa 11.09.2006 daná žalovanou žalobcovi je neplatná (prvý výrok), že pracovný pomer žalobcu u žalovanej naďalej trvá (druhý výrok) a žalovanej uložil povinnosť umožniť žalobcovi voľný pohyb po budove S. slovenských jaskýň, G. XX, P. A. tak, ako ostatným zamestnancom (tretí výrok) a žalovanej uložil tiež povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 66 387,83 € do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia (štvrtý výrok), piatym, šiestym výrokom rozhodol o trovách konania. Žalobca v žalobe uvedením spisových značiek týchto rozhodnutí v žalobe identifikoval seba ako žalobcu v súdnom konaní Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 16C/170/2016.

13. V úvodnej časti žaloby (v tomto konaní) žalobca uvádza, že listom č. 995/06/R zo 17. augusta 2006 bol menovaný do funkcie správcu G. jaskyne a následne bol listom č. 1050/06/R z 08.09.2006 z tejto funkcie odvolaný. Tieto skutočnosti sa uvádzajú aj v rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17CoPr/6/2017. V bode 6 odôvodnenia rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17CoPr/6/2017 sa uvádza aj to, že žalobca pracoval u žalovaného v pracovnom pomere na základe pracovnej zmluvy z 2. januára 1978 uzavretej na dobu neurčitú, kedy bol podľa pracovnej zmluvy prijatý do pracovného pomeru ako správca jaskyne. Z ďalších dôvodov rozhodnutia krajského súdu je zistiteľné, že v priebehu trvania pracovného pomeru žalobcu už ku dňu 30. júna 2006 došlo k zmene štatútu zamestnávateľa tak, že funkcia správcu jaskyne bola zaradená do priamej riadiacej pôsobnosti štatutárneho orgánu (na základe rozhodnutia Ministra životného prostredia SR z 27.04.2006) a funkciu správcu jaskyne mohol vykonávať len ten, kto bol do tejto funkcie vymenovaný. V dôvodoch rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17CoPr/6/2017 sa poukazuje aj na iné súdne konania týkajúce sa zrejme žalobcu, z ktorých za pozornosť stojí rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/178/2008 z 31. marca 2010 a 6Cdo/449/2013 z 29.09.2015. V nich sa najvyšší súd podrobne zaoberal zmenami v organizačnom a pracovnom poriadku zamestnávateľa žalobcu, podľa ktorých sa funkcia správcu jaskyne zaradila do priamej riadiacej pôsobnosti štatutárneho orgánu.

14. Žalovaný nevysvetlil a súd prvej inštancie nezistoval, z akého dôvodu sa líšia platové dekréty z 13.12.2017, 02.01.2018 a platový výmer z 07.01.2019 v časti označujúcej funkciu (pracovnú činnosť), ktorú v rokoch 2017, 2018 a 2019 mal žalobca vykonávať. V platových dekrétach z 13.12.2017 a 02.01.2018 je uvedené, že žalobca má vykonávať funkciu správcu jaskyne a v platovom výmere z 02.01.2018 sa už táto funkcia neuvádza, je iba všeobecne uvedené, že na základe pracovnej činnosti, ktorú žalobca vykonáva v K. ochrane prírody SR I. I., ho zaraďujú do 7. platovej triedy a 13. platového stupňa.

15. Základom pre posúdenie dôvodnosti žaloby o doplatenie náhrady mzdy rovnajúcej sa príplatku za riadiacu prácu, ktorú žalobca nemohol vykonávať pre prekážky na strane organizácie je, či mal byť po skončení pracovného sporu o neplatnosť výpovede vedeného na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 16C/170/2016 žalobca zaradený práve na funkciu správcu G. jaskyne. Otázkou, čo bránilo žalobcovi vykonávať akúkoľvek prácu u žalovaného po právoplatnosti rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici vo veci sp. zn. 17CoPr/6/2017 nepovažuje odvolací súd za spornú napriek listinám priloženým žalovaným k jeho vyjadreniu k odvolaniu žalobcu, z ktorých vyplýva iba to, že so žalobcom jednal žalovaný o skončení pracovného pomeru dohodou, keď tieto nepreukazujú, že takáto dohoda o skončení pracovného pomeru medzi stranami sporu skutočne uzavretá bola. Tvrdenie žalovaného o neochote žalobcu pracovať v rozhodnom období pre tento súdny spor vyvracia správanie sa žalovaného, ktorý až do 28.02.2019 (podľa tvrdenia žalobcu, ktoré žalovaný v konaní nespochybnil) vyplácal žalobcovi náhradu mzdy vo výške platovej tarify bez príplatku za riadenie.

16. V uznesení sp. zn. 6 Cdo/449/2013 z 29.09.2015, z ktorého vychádzal Okresný súd Banská Bystrica v rozsudku sp. zn. 16Co/170/2016 aj Krajský súd v Banskej Bystrici v rozsudku sp. zn. 17CoPr/6/2017 Najvyšší súd SR uvádza, že žalobca (totožný so žalobcom v tomto konaní) sa pôvodne domáhal žalobou z 25. septembra 2006 podanou na okresný súd 3. októbra 2006 určenia neplatnosti rozviazania pracovného pomeru výpoveďou z 11. septembra 2006, danou mu podľa § 63 ods. 1 písm. d/ bod 2. Zákonníka práce a určenia, že pracovný pomer so žalovanou (právnym predchodcom žalovaného) trvá. Podaním z 28. decembra 2006 žiadal priznať nemajetkovú ujmu v sume 2 000 000,- Sk z dôvodu nedodržania zásady rovnakého zaobchádzania a žiadal o umožnenie voľného pohybu po budove žalovanej. Ako dôvody neplatnosti výpovede uviedol, že proces jeho menovania do funkcie správcu (G. jaskyne) nebol vykonaný v súlade so zákonom (chýbalo následné potvrdenie menovania písomnou pracovnou zmluvou a jeho súhlas s menovaním) a teda zostáva v platnosti jeho pracovný pomer založený pracovnou zmluvou z 2. januára 1978 a že výpovedi predchádzal postup žalovanej priečiaci sa dobrým mravom (správanie žalovanej vykazovalo v procese dania výpovede znaky zneužitia práva) a teda aj samotnú výpoveď treba považovať za právny úkon urobený v rozpore s dobrými mravmi. Žalobca naďalej zastával názor, že podľa štatútu funkcia správcu nepatrí k funkciám, kde podmienkou pre jej vykonávanie je menovanie do tejto funkcie a kedy je možné i prípadné odvolanie z funkcie. Okresný súd v intenciách zrušujúceho rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/178/2008 zistil, že k zaradeniu funkcie správcu jaskyne do priamej riadiacej pôsobnosti štatutárneho orgánu žalovanej došlo dňa 30.6.2006, kedy bol pracovný poriadok č. 799/2006/R vydaný. Vydaniu predchádzalo rozhodnutie Ministerstva životného prostredia SR zo dňa 27.04.2006, ktorý dodatkom č. 1 upravil pôvodné znenie

štatútu tak, že štatutárny orgán žalovanej bol oprávnený menovať a následne odvolať správcu jaskyne. Tento dodatok bol vydaný 27.04.2006, pričom rozsudok Krajského súdu sp. zn. 14Co 57/2006 bol vyhlásený 11.04.2006 a spis na Okresný súd Banská Bystrica došiel 31.05.2006. Vzhľadom na tieto skutočnosti a ich časovú chronológiu bolo zrejmé, že boli vykonané len za účelom vytvorenia právneho rámca pre možnosť ukončiť pracovný pomer so žalobcom. Následné menovanie žalobcu do funkcie dňa 17.08.2006 a jeho odvolanie z funkcie dňa 11.09.2006 považoval okresný súd za postup v rozpore s dobrými mravmi. Poukázal na to, že v čase menovania žalobcu za správcu jaskyne vykonával túto funkciu iný zamestnanec. Do funkcie správcu tak žalobca nemohol byť platne menovaný bez toho, aby predchádzajúci správca bol funkcie zbavený. Žalobcovi po vymenovaní do funkcie nebola pridelená žiadna práca. Sama žalovaná zastávala názor, podľa ktorého žalobca nespĺňa kvalifikačné predpoklady na funkciu správcu (aké bližšie neuviedla), no napriek tomu ho do tejto funkcie menovala, čo tiež potvrdzuje, že postup žalovanej sledoval iba zámer nájsť možný výpovedný dôvod. Takéto konanie žalovanej hodnotil okresný súd ako účelové s cieľom založiť výpovedný dôvod podľa § 63 ods. 1 písm. d/ bod 2. Zákonníka práce. Výpoveď sa síce navonok môže javiť ako právny úkon súladný s právnymi predpismi, ale v skutočnosti bol tento výsledkom konania žalovanej v rozpore s dobrými mravmi.

16.1 Podľa dovolacieho súdu bolo v tomto smere určujúce predovšetkým to, kedy (v akom čase) sa pôvodná zmena týkajúca sa ustanovenia vymenovania ako požiadavky vykonávania funkcie správcu jaskyne v priamej riadiacej pôsobnosti štatutárneho orgánu vykonala a ako táto zmena bola následne k tým zamestnancom, ktorých sa týkala, v praxi realizovaná (len z toho, že zmena sa týkala aj ostatných správcov a že ostala v platnosti aj po jej použití pri výpovedi, ktorú neskôr žalovaná dala žalobcovi, nemožno usudzovať, čo žalovaná k takejto zmene viedlo). Z obsahu spisu najvyšší súd vyvodil, že žalovaná túto zmenu v pracovnom poriadku urobila v novembri 2004, t. j. potom, ako Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 30. septembra 2004 s konečnou platnosťou rozhodol, že prvá výpoveď z 26. februára 2003 daná žalovanou žalobcovi je neplatná (počas tohto konania žalobca listom z 26. mája 2003 podal na Okresnú prokuratúru v Banskej Bystrici podnet na prešetrenie vo veci verejného obstarávania - vstupný areál G. jaskyne). Žalovaná teda zmenu vo vnútorných predpisoch urobila krátko na to, ako žalobca bol v spore o neplatnosť výpovede úspešný a jeho pracovný pomer u žalovanej naďalej trval. Túto zmenu žalovaná v praxi uplatnila tak, že v januári 2005 správcov jaskýň, včítane žalobcu do funkcie vymenovala (žalobcu 30.01.2005), avšak následne iba žalobcu dňa 16.02.2005 z tejto funkcie bez udania dôvodu odvolala a hneď na to mu listom z 1. marca 2005 dala výpoveď podľa § 63 ods. 1 písm. d/ bod 2. Zákonníka práce z dôvodu, že odvolaním z funkcie správcu prestal spĺňať požiadavku na výkon tejto funkcie podľa § 42 ods. 2 Zákonníka práce. Skutkové zistenie, že žalobca bol do funkcie správcu menovaný, keď túto funkciu vykonával na základe menovania iný zamestnanec, malo podľa najvyššieho súdu podstatný význam pre správne rozhodnutie vo veci. Ak by žalobca bol do funkcie správcu vymenovaný, keď túto funkciu v kritickom čase vykonával na základe menovania iný zamestnanec žalovanej, nemohol byť do funkcie platne vymenovaný a následne aj platne odvolaný. Chýbala by tak skutková podstata pre výpoveď podľa § 63 ods. 1 písm. d/ bod 2. Zákonníka práce.

16.2 V konaní bolo podľa najvyššieho súdu nesporné, že žalovaná dala žalobcovi opakovane listom z 11. septembra 2006 výpoveď podľa § 63 ods. 1 písm. d/ bod 2. Zákonníka práce z dôvodu, že odvolaním z funkcie správcu prestal spĺňať požiadavku podľa § 42 ods. 2 Zákonníka práce. Pred daním výpovede konala tak, že následne po vydaní rozsudku Krajským súdom v Banskej Bystrici z 11. apríla 2006 (ním bola určená neplatnosť výpovede z 1. marca 2005), bola v štatúte dodatkom č. 1 z 27.04.2006 vykonaná zmena, ktorá mala odstrániť rozpor štatútu s pracovným poriadkom. K zmene pracovného poriadku (k prijatiu nového), došlo potom 30.06.2006. Po tejto úprave vnútorných právnych predpisov, žalovaná 17.08.2006 vymenovala žalobcu do funkcie správcu jaskyne a s odstupom niekoľkých dní (08.09.2006) ho z tejto funkcie odvolala. Z uvedeného je zrejmé, že žalovaná potom, ako žalobca bol znovu v spore o neplatnosť výpovede úspešný a jeho pracovný pomer u nej naďalej trval, zvolila opätovne postup, ako v novembri 2004. Okamžite po vydaní rozsudku krajským súdom nadriadený orgán upravil štatút a následne bol vydaný nový pracovný poriadok, ktorý ustanovoval vymenovanie ako požiadavku vykonávania funkcie správcu jaskyne v priamej riadiacej pôsobnosti štatutárneho orgánu.

16.3 Žalovaná v tomto prípade „zneužila“ inštitút vymenovania (odvolania) zamestnanca k naplneniu zákonných predpokladov (obsahu) výpovede, pričom na tento účel použila také konkrétne formy správania sa, ktoré nie sú bežné a ktoré sa vymykajú z rámca všeobecne uznávaných zásad konania v pracovnoprávných vzťahoch. Keďže každé zneužitie práva je vždy správaním, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi, nemôže ani výsledok, ktorý vzišiel z takéhoto konania - výpoveď z pracovného pomeru, hoci navonok je súladná s objektívnym právom, byť iný. Výpoveď, ktorú žalovaná dala žalobcovi listom z 11. septembra 2006, treba preto považovať za právny úkon urobený v rozpore s dobrými mravmi a teda za právny úkon neplatný.

16.4 Na toto rozhodnutie dovolacieho súdu nadväzujú rozsudky okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 16C/170/2016 a Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17CoPr/6/2017 z 28.11.2017 uvádzané žalobcom v žalobe v tejto veci. Okresný súd výrokom rozhodnutia určil, že výpoveď zo dňa 11.09.2006 daná žalovanou žalobcovi je neplatná (prvý výrok). Vyslovil, že pracovný pomer žalobcu u žalovanej naďalej trvá (druhý výrok). Žalovanej uložil povinnosť umožniť žalobcovi voľný pohyb po budove S. slovenských jaskýň, G. XX, P. A. tak, ako ostatným svojim zamestnancom (tretí výrok). Žalovanej tiež uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 66 387,83 € v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia (štvrtý výrok). Rozhodol, že štát má nárok na náhradu trov konania od žalovanej v rozsahu 100 % (piaty výrok) a že žalobca má nárok na náhradu trov konania od žalovanej v rozsahu 100 % (šiesty výrok). Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a k priznanej sume 66 387,83 € uviedol, že „bolo namieste, aby súd prvej inštancie aplikujúc voľnú úvahu súdu priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 66 387,83 € (2 000 000,- Sk), pričom logicky zohľadnil, že nemajetková ujma nemá mať len kompenzačný charakter ale aj sankčný (odradzujúci) charakter“.

17. Všetky tieto skutočnosti sú stranám sporu známe (uvedené aj iné súdne konania medzi stranami sporu sú citované v navrhovanej dohode o skončení pracovného pomeru z roku 2018 doručenej odvolaciemu súdu spolu s vyjadrením k odvolaniu žalobcu). Odvolací súd ich uvádza pre pochopenie jeho úvah aj širším okruhom osôb, než zúčastnených na konaní.

17.1 Z rozhodnutí citovaných v bode 15 tohto odôvodnenia bolo potrebné prijať záver, že akt vymenovania a odvolania žalobcu z funkcie správcu G. jaskyne boli neplatné právne úkony z dôvodu ich rozporu s dobrými mravmi a bolo povinnosťou žalovaného po skončení pracovnoprávneho sporu trvajúceho viac ako 10 rokov zaradiť žalobcu na pôvodné pracovné miesto podľa pracovnej zmluvy na funkciu správcu G. jaskyne.

18. Žalobca v odvolaní uviedol 4 odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) C. s. p., ale jeho argumentácia sa vzťahuje iba k odvolaciemu dôvodu o nesprávnom právnom posúdení veci a čiastočne k porušeniu práva na spravodlivý proces v dôsledku (podľa žalobcu) nedostatočného odôvodnenia rozsudku. V odvolaní nie sú konkretizované skutkové zistenia, ktoré považuje žalobca za nesprávne.

18.1 Odvolací súd podrobil prieskumu rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa všetkých uplatnených odvolacích dôvodov a konštatuje, že dôvodne odvolateľ vytýka iba nesprávne právne posúdenie veci. Tak ako uviedol konajúci sudca na pojednávaní dňa 29. júna 2020 názor strán sporu sa rozchádzal iba v otázke, či je možné vyplatiť žalobcovi príplatok za riadenie, ak fyzicky riadiacu prácu nevykonával. Súd prvej inštancie dostatočne jasne odpovedal na túto otázku v bode 22 odôvodnenia napadnutého rozsudku, kde uviedol, že by žalobcovi mohol vzniknúť nárok na príplatok za riadenie len v prípade, ak by reálne chodil do zamestnania, fyzicky by vykonával prácu v zmysle pracovnej zmluvy a jej náplne a riadil by minimálne dvoch zamestnancov. To, že sa jeho názor nezhoduje s názorom žalobcu (a odvolacieho súdu) neznamená nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia.

18.2 Odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b), d) a f) C. s. p. neobstoja, ale odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h) C. s. p. áno. Súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil tým, že nesprávne aplikoval ustanovenie § 29, § 4 a § 8 zákona č. 553/2003 Z. z.

19. Vzhľadom na charakter zamestnávateľa žalobcu je potrebné na práva a povinnosti žalobcu a žalovaného aplikovať zákon č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme a tie ustanovenia Zákonníka práce, ktoré nie sú vylúčené ustanoveniami zákona č. 552/2003 Z. z. alebo zákonom č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov. Žalobca správne dôvodí, že zákon č. 552/2003 Z. z. neupravuje práva a povinnosti účastníkov pracovnoprávneho vzťahu v prípade, ak zamestnanec nemôže pracovať pre prekážku na strane zamestnávateľa, z tohto dôvodu je potrebné využiť právnu reguláciu v Zákonníku práce. Podľa skutkových zistení súdu prvej inštancie sa žalobca domáhal prideľovania práce podľa pracovnej zmluvy dňa 12.12.2017 a rozhodné obdobie pre uplatnený nárok vymedzil časovým rozpätím od 13.12.2017 do 28.02.2019.

20. Prekážky na strane zamestnávateľa, pri ktorých patrí zamestnancovi náhrada mzdy upravuje Zákonník práce v § 142. Nesporným medzi stranami sporu bolo, že žalobca nemohol vykonávať prácu správcu G. jaskyne z dôvodu, že táto pracovná pozícia bola obsadená iným zamestnancom prijatým v priebehu trvania pracovnoprávneho sporu medzi žalobcom a žalovaným a žalovaný rozhodol, že túto prácu bude aj po skončení súdneho konania o neplatnosť výpovede žalobcu vykonávať iný zamestnanec a pre prekážky na svojej strane poskytne žalobcovi náhradu mzdy. Podľa § 142 ods. 3 Zákonníka práce,

ak nemohol zamestnanec vykonávať prácu pre iné prekážky na strane zamestnávateľa ako sú uvedené v ods. 1 a 2 (žalovaným vytvorená prekážka v práci žalobcu nespadá pod ustanovenia § 142 ods. 1 Zákonníka práce), zamestnávateľ mu poskytne náhradu mzdy v sume jeho priemerného zárobku.

21. Strany sporu sa nerozchádzajú v názore, že žalobcovi patrí náhrada mzdy podľa § 142 ods. 3 Zákonníka práce v sume jeho priemerného zárobku. Spor medzi nimi vznikol z dôvodu rozdielného výkladu ustanovení zákona č. 553/2003 Z. z. o tom, v akej výške má byť žalobcovi vyplácaná náhrada mzdy. Žalobca tvrdí, že pod funkčným platom, ktorý sa podľa § 29 ods. 2 zákona č. 553/2003 Z. z. má rovnať priemernému zárobku v zmysle ustanovenia § 142 ods. 3 Zákonníka práce je potrebné rozumieť funkčný plat podľa § 4 ods. 4 až 6 zákona č. 553/2003 Z. z. a žalovaný za funkčný plat označuje len tarifný plat bez akýchkoľvek príplatkov s odôvodnením, že ak žalobca skutočne riadiacu prácu nevykonáva, nemôže mu prislúchať príplatok za riadenie (k iným príplatkom sa strany sporu ani odvolací súd nevyjadrujú z dôvodu, že nie sú predmetom konania).

22. Podľa § 29 ods. 2 zákona č. 553/2003 Z. z., ak osobitné predpisy, ktoré sa vzťahujú na zamestnávateľov a zamestnancov podľa § 1 ods. 1 obsahujú ustanovenia o priemernom zárobku alebo o priemernej mzde, je ním funkčný plat podľa § 4 ods. 4 až 6, plat pri výkone inej práce alebo funkčný plat podľa § 30 ods. 3 priznaný zamestnancovi v čase, keď vznikol dôvod na jeho použitie (nezmenené znenie v celom rozhodnom období od 13.12.2017 do 28.02.2019).

23. Plat zamestnanca pri výkone práce vo verejnom záujme pozostáva podľa § 4 ods. 1 zákona č. 553/2003 Z. z. z viacerých zložiek. Dôvodová správa k zákonu č. 553/2003 Z. z. k § 4 uvádza: „V návrhu ustanovenia sú vymenované jednotlivé zložky, ktoré tvoria plat zamestnanca pri výkone práce vo verejnom záujme. Definuje sa „plat“, ktorým je peňažné plnenie poskytované zamestnancovi za prácu, a tiež „funkčný plat“, ktorý tvorí súčet tarifného platu, zvýšenia tarifného platu a príplatkov určených v mesačných sumách. Za funkčný plat sa považuje aj plat pri výkone inej práce, vrátane príslušného doplatku poskytovaný zamestnancovi podľa § 125 Zákonníka práce alebo funkčný plat poskytovaný zamestnancovi podľa § 30 ods. 3“.

24. Dôvodová správa kopíruje paragrafové znenie zákona č. 553/2003 Z. z., kde je v § 4 ods. 3 ustanovené, že plat je peňažné plnenie poskytované zamestnancovi za prácu a v ods. 4, že funkčný plat na účely tohto zákona je súčet tarifného platu, zvýšenia tarifného platu podľa § 7 ods. 7 a 8 a príplatkov určených mesačnou sumou podľa ods. 1 písm. c) až j), l), u) a v). Takáto definícia funkčného platu zamestnanca platí pre celé rozhodné obdobie, za ktoré si žalobca nárok uplatňuje.

25. Akým spôsobom sa určuje tarifný plat upravuje zákon č. 553/2003 Z. z. v § 7 a úprava príplatkov za riadenie je zakotvená v § 8 ods. 1, 2, 3 tak, že vedúcemu zamestnancovi patrí príplatok za riadenie. Príplatok za riadenie vedúcemu zamestnancovi určí zamestnávateľ v rámci rozpätia percentuálneho podielu z platovej tarify najvyššieho platového stupňa platovej triedy, do ktorej je zaradený... príplatok za riadenie podľa ods. 2 určí zamestnávateľ s prihliadnutím na náročnosť riadiacej práce pevnou sumou zaokrúhlenou na 0,50 € nahor.

26. Žalovaný nerozporoval, že správca jaskyne je vedúcim zamestnancom, ktorému podľa § 8 ods. 1 zákona č. 553/2003 Z. z. patrí príplatok za riadenie. Tento príplatok za riadenie bol žalobcovi priznaný podľa platového dekrétu z 30.06.2006 (č. l. 66 spisu), kde žalobcovi S. slovenských jaskýň so sídlom v P. A. (právny predchodca žalovaného) priznal ako správcovi jaskyne základný plat 16 230,- Sk, príplatok za riadenie 1 020,- Sk, súčtom mesačný plat 17 250,- Sk. Platové dekréty vyhotovené žalovaným 13.12.2017 a 02.01.2018 sú rovnakej štruktúry, označujú meno a priezvisko zamestnanca, jeho funkciu, platovú triedu, platový stupeň, citáciu zákona č. 553/2003 Z. z., dátum účinnosti úpravy platu, základný - tarifný plat s možnosťou priznania osobného príplatku, kompenzácie za sťažený výkon práce, príplatku za riadenie a súčet týchto zložiek je označovaný ako funkčný plat. V platovom výmere zo 7. januára 2019 nie je uvedená funkcia, ktorú mal žalobca vykonávať u žalovaného, je uvedené iba, že vykonáva „pracovnú činnosť“, za ktorú sa mu priznáva tarifný plat, zvýšenie tarifného platu a riadky určujúce osobný príplatok, príplatok za riadenie a príplatok za starostlivosť a vedenie služobného motorového vozidla sú nulové. Súčet týchto zložiek platu označuje žalovaný v poslednom riadku za funkčný plat, ktorý sa má vyplácať žalobcovi vo výplatných termínoch stanovených v Štátnej ochrane prírody SR mesačne. Z uvedeného je zřejmé, že aj žalovaný si funkčný plat vykladá ako súčet zložiek platu podľa § 4 ods. 1 zákona č. 553/2003 Z. z. a jeho výklad termínu funkčný plat vo vzťahu k žalobcovi je odlišný len

z dôvodu, že žalobca prácu skutočne nevykonáva z čoho vyvodzuje, že v takom prípade mu príplatok za riadenie nepatrí.

27. Zákon č. 553/2003 Z. z. v § 29 ods. 4 výslovne vylučuje aplikáciu ustanovenia § 134 a § 135 Zákonníka práce upravujúcich, akým spôsobom sa vypočítava priemerný zárobok zamestnanca na pracovnoprávne účely. Je tomu tak z dôvodu, že zákon č. 553/2003 Z. z. v § 29 ods. 2 osobitne ustanovuje, čo sa rozumie podľa tohto zákona pod priemerným zárobkom alebo priemernou mzdou. Je to funkčný plat vypočítaný podľa § 4 ods. 4 až 6 tohto zákona.

28. Príplatok za riadenie podľa § 8 ods. 1 zákona č. 553/2003 Z. z. patrí vedúcemu zamestnancovi. Žalovaný nespochybňoval, že funkcia správcu jaskyne je funkcia vedúceho zamestnanca, ktorému by vznikol nárok na príplatok za riadenie.

29. Nárok na náhradu mzdy pri prekážkach v práci na strane zamestnávateľa vznikol žalobcovi podľa § 142 ods. 3 Zákonníka práce vo výške určenej § 29 ods. 2 zákona č. 553/2003 Z. z. Funkčný plat zamestnanca vykonávajúceho práce vo verejnom záujme je zložený z tarifného platu a príplatkov (§ 4 ods. 4 zákona č. 553/2003 Z. z.). Riadiacu funkciu nemohol žalobca vykonávať pre prekážky na strane zamestnávateľa. I keď žalobca reálne prácu nevykonával, patrí mu rovnako ako tarifný plat aj príplatok za riadenie a to na základe § 142 ods. 3 Zákonníka práce, § 29 ods. 2 a § 4 ods. 4 zákona č. 553/2003 Z. z. Žalovaný mal povinnosť poskytnúť žalobcovi náhradu mzdy vo výške funkčného platu a túto povinnosť si splnil iba čiastočne. Nárok na doplatenie funkčného platu si žalobca uplatnil na súde oprávnene.

30. Výška príplatku za riadenie sa určuje podľa § 8 ods. 2, 3 zákona č. 553/2003 Z. z. v rámci rozpätia percentuálneho podielu z platovej tarify najvyššieho platového stupňa platovej triedy, do ktorej je vedúci zamestnanec zaradený. Rozpätie percentuálneho podielu podľa stupňa riadenia a pôsobnosti zamestnávateľa je uvedené v Prílohe č. 6 zákona č. 553/2003 Z. z. Priznaniu príplatku za riadenie nemôže brániť ustanovenie § 8 ods. 3 zákona č. 553/2003 Z. z., podľa ktorého má zamestnávateľ pri určení príplatku za riadenie prihliadnúť na náročnosť riadiacej práce zamestnanca z dôvodu, že riadiacu prácu nemohol žalobca vykonávať pre prekážky na strane zamestnávateľa. Žalobca sa domáha vyplatenia príplatku za riadenie v minimálnej výške uvedenej v Prílohe č. 6 zákona č. 553/2003 Z. z.

31. V prílohe č. 6 je v IV. stupni riadenia zaradený vedúci zamestnanec, ktorý priamo riadi prácu podriadených zamestnancov. Percentuálny podiel príplatku za riadenie z platovej triedy najvyššieho platového stupňa platovej triedy je určený v rozpätí od 3 do 20 %.

32. Platovým dekrétom z 13.12.2017 bol žalobcovi ako správcovi jaskyne priznaný tarifný plat v 10. platovej triede v 12. platovom stupni vo výške 752,50 €, z čoho 3 % sú 22,57 €, zaokrúhlene podľa § 8 ods. 3 zákona č. 553/2003 Z. z. na 0,50 € na 23,- €.

31.1 Platovým dekrétom z 2. januára 2018 upravil zamestnávateľ tarifný plat žalobcu v 10. platovej triede v 12. platovom stupni na 789,- € mesačne, z čoho 3 % sú 23,67 € po zaokrúhlení na 0,50 € nahor 24,- €.

31.2 Platovým výmerom zo 7. januára 2019 bol upravený tarifný plat žalobcu v 7. platovej triede v 13. platovom stupni na 860,50 €. Žalobca v žalobe uvádza nesprávnu sumu 789,00 €. Správne však v ďalšom texte uvádza, že podľa Prílohy 3 zákona č. 553/2003 Z. z. najvyšší platový stupeň 14 v platovej triede 7 zákona č. 553/2003 Z. z. v znení účinnom do 31.08.2019 určoval plat vo výške 875,- €, 3 % z platu 875,- € sú 26,25 €, zaokrúhlene 26,50 €.

33. Žalobca si uplatnil nárok na doplatenie funkčného platu rovnajúceho sa príplatkom za riadenie za alikvotnú časť mesiaca december 2017 sumou 13,93 €, za 12 mesiacov roku 2018 po 24,- € a za mesiace január a február roku 2019 po 26,50 a požadoval aj úroky z omeškania odo dňa splatnosti náhrady mzdy vo výške 5 % ročne.

34. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe zo 6. marca 2020 namietal, že podľa Zákonníka práce č. 311/2001 Z. z. nie je možné zamestnancovi priznať úroky z omeškania z dôvodu chýbajúcej právnej úpravy úrokov z omeškania v Zákonníku práce a prípustnosti v pracovnoprávných vzťahoch aplikovať len všeobecné ustanovenia Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb., ako to ustanovuje § 1 ods. 4 Zákonníka práce. V replike na toto vyjadrenie poukázal žalobca na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 460/2017 zo 04.07.2017 uverejnené v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu SR pod poradovým číslom 64/2017 s právnou vetou: „Zamestnávateľ, ktorý sa dostane do omeškania

s peňažným plnením voči zamestnancovi je povinný platiť od vzniku omeškania zákonné úroky z omeškania podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a podľa § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov; ustanovenie § 1 ods. 4 Zákonníka práce nemožno vykladať tak, že by tomuto záveru bránilo. Zamestnávateľ sa dostáva do omeškania s vyplatením jednotlivých mesačných náhrad mzdy pri neplatnom skončení pracovného pomeru márnym uplynutím výplatného termínu v nasledujúcom kalendárnom mesiaci, z čoho vyplýva i to, že nasledujúcim dňom vzniká zamestnancovi právo na úrok z omeškania z príslušnej sumy náhrady mzdy. Pokiaľ tieto závery dopadajú na prípady náhrady mzdy pri neplatnom rozviazaní pracovného pomeru, o to viac sa vzťahujú na prosté nevyplatenie mzdy zamestnancovi zamestnávateľovi vôbec alebo v správnej výške“.

35. V uznesení sp. zn. 8Cdo/69/2018 z 24. apríla 2019 poukázal Najvyšší súd Slovenskej republiky na ustálenú rozhodovaciu prax najvyššieho súdu v otázke, či nevyplatenie náhrady mzdy v lehote splatnosti má za následok omeškanie s možnosťou požadovať úroky z omeškania vo výške stanovenej pre občianskoprávne vzťahy a záveroval, že od publikovania rozhodovania najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/246/2010 sa rozhodovacia prax najvyššieho súdu ustálila v tom, že k omeškaniu na strane zamestnávateľa s plnením náhrady mzdy pri neplatnom skončení pracovného pomeru dochádza u jednotlivých náhrad mzdy spravidla za ten-ktorý mesiac, podľa toho, kedy u nich nastala splatnosť a nie až právoplatnosťou rozsudku o určení neplatnosti skončenia pracovného pomeru. Riešenie tejto otázky dovolacím súdom zodpovedá aj súčasnému zneniu Zákonníka práce a je plne akceptovateľné aj na súčasnú právnu úpravu (podľa rozhodnutí najvyššieho súdu z 26. januára 2015 sp. zn. 5MCdo/8/2012, z 28. novembra 2018 sp. zn. 1Cdo/51/2017).

36. Odvolací súd je toho názoru, že rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Ústavného súdu Slovenskej republiky možno primerane vzťahovať aj na prejednávajúcu vec, i keď predmetom konania nebolo vyplatenie náhrady mzdy z neplatného rozviazania pracovného pomeru, ale z dôvodu prekážok na strane zamestnávateľa.

35.1 Žalobcom tvrdenú splatnosť náhrady mzdy za jednotlivé mesiace žalovaný nespochybnil.

37. Odvolací súd, považujúc uplatnený nárok žalobcu za dôvodný v celom rozsahu, zmenil podľa § 388 C. s. p. rozsudok súdu prvej inštancie a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 354,93 € spolu s 5 % úrokom z omeškania ročne zo súm omeškanej náhrady mzdy za ten-ktorý mesiac až do zaplatenia. Výška úrokov z omeškania bola určená podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, podľa ktorého je výška úrokov z omeškania o 5 % percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

38. O nároku žalobcu na náhradu trov celého konania voči žalovanému rozhodol odvolací súd podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku z dôvodu, že žalobca bol v súdnom konaní úspešný v celom rozsahu a povinnosť v takom prípade zaplatiť náhradu trov konania protistrane vzniká neúspešnej strane sporu.

39. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v § 421 odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C. s. p. (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C. s. p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C. s. p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).